

In 1944 kwam de oorlog dichtbij. De Geallieerde legers waren in de zomermaanden zo ver opgerukt dat Stevensweert in de frontlinie terechtkwam. Op 27 september 1944 moest de plaatselijke bevolking op last van de Duitsers uit de kom van het dorp evacueren naar de gehuchten, later naar de oostzijde van het Julianakanaal. Daarvandaan is een groep van ca. 170 mensen uit Stevensweert naar Friesland gestuurd. De laatste konden pas in juni 1945 weer naar hun woonplaats terugkeren.

In de oktobermaand vorderden Duitse soldaten het vee bij de boeren. Ook sloegen zij aan het plunderen. Op 19 januari 1945 trokken de eerste Geallieerde troepen Stevensweert binnen. Op 20 januari was de gemeente officieel bevrijd. In totaal waren in Stevensweert 22 oorlogsslachtoffers te betreuren. 19 Personen stierven als gevolg van bombardementen. Twee personen werden door de Duitsers weggevoerd, een slachtoffer kwam door een andere reden om⁴. Ook de materiële schade was niet gering: 33 panden waren zwaar beschadigd, 37 panden middelmatig getroffen en 135 panden hadden lichte schade opgelopen. Het gemeentehuis was beschoten en geplunderd⁵.

Zelfstandige bestuurseenheid tot 1991

In 1940 kwam vanuit het provinciale bestuur een voorstel tot samenvoeging van de gemeente Stevensweert met het naburige Ohé en Laak. Het gemeentebestuur van Stevensweert juichte deze herindeling toe. De beide gemeenten samen telden 1708 inwoners. Het voeren van een gezamenlijk bestuur en administratie zou naar verwachting leiden tot kostenbesparingen en een beter beheer van de gemeente. Volgens de raadsleden van Stevensweert hadden beide gemeenten dezelfde belangen, hoewel Stevensweert iets meer arbeiders telde. Ook bestond er reeds samenwerking, onder andere op het terrein van de stoomzuivelfabriek, het Groene Kruis, de harmonie en de werklozenkas. Van provinciale zijde is deze poging niet verder doorgezet⁶.

In 1950 volgde een nieuwe poging van de provincie. Ditmaal stemde de raad verdeeld: drie stemmen voor en drie tegen. Men verwachtte dat de bedrijfsvoering weliswaar efficiënter zou kunnen verlopen, maar dat beide dorpsgemeenschappen op zichzelf zouden blijven staan. Ook verwachtte men problemen omdat Ohé en Laak fel tegen samenvoeging was⁷.

In de jaren zestig raakte Stevensweert vanwege het wegvallen van de brug over het Julianakanaal en de toekomstige natte recreatie meer georiënteerd op Maasbracht dan op Echt. De raad streefde wel naar behoud van de eigen zelfstandigheid, maar men was bereid tot nauwe samenwerking met de omliggende gemeenten⁸.

In de jaren tachtig bleek dat zelfstandig voortbestaan van de gemeente een illusie was geworden. Om die reden wilden Stevensweert en Ohé en Laak samen verder. De raad benadrukte de geografische en historische eenheid van de beide dorpen die zich ook nog eens met dezelfde problemen zagen geconfronteerd.

Volgens Gedeputeerde Staten vormden de ontwikkelingen langs de rivier de Maas, (grindwinning en herinrichting met als speerpunt waterrecreatie) het knelpunt waarom tot herindeling moest worden overgegaan. Samenvoeging van Stevensweert en Ohé en Laak alleen voorzag niet in voldoende schaalgrootte om deze problematiek op de juiste wijze te kunnen behandelen⁹.

De Herindelingswet van 12 september 1990 leidde tot de samenvoeging van Stevensweert met de gemeenten Ohé en Laak, Maasbracht en Linne per 1 januari 1991. Een klein deel van het grondgebied van Stevensweert ging over naar de gemeente Thorn.

⁴ Zie inventarisnummer 713; in 1970 werd op het Wilhelminaplein een monument voor de slachtoffers onthuld.

⁵ Zie inventarisnummer 711

⁶ Zie inventarisnummer 47

⁷ Zie inventarisnummer 47

⁸ Zie inventarisnummer 51

⁹ Zie inventarisnummer 53